

GR. GILHUIS - SMITSKAMP

**EEN SNEEUWBAL VLIEGT
IN DE WOONSCHUIT....**

AAN .....

DE LEIDER (STER)

UITGEGEVEN DOOR DE
JEUGDCOMMISSIE VAN HET
NEDERLANDSCH BIJBELGENOOTSCHAP
HEERENGRACHT 366
AMSTERDAM - 1950

Tekeningen van
W. G. v. d. Hulst Jr.

Gr. GILHUIS-SMITSKAMP

EEN SNEEUWBAL
VLIEGT
IN DE WOONSCHUIT..

IN DE SNEEUW

Vlokjes . . . vlokjes . . . duizenden witte vlokjes . . . Vannacht is het begonnen. Duizenden witte vlokjes hebben met elkaar een dun wit kleed gelegd over de wereld. Over het kerkplein, over de kerk met zijn hoge toren, over de school, over het puntige dak van het oude schoolhuis. Eerst leek dat witte kleed net een dunne, fijne sluier van een bruid. Maar nu het dag wordt hebben de duizenden wittte vlokjes van die sluier een dikke wollen deken gemaakt. Het puntige dak van het oude schoolhuis draagt een hoge, witte muts. En onder die muts — daar slapen Roel en Arie.

„Roel, Roelie!!“

Arie schudt zijn broertje heen en weer. Hij sjort aan Roel's pyama, hij duwt Roel dwars door het grote bed. Maar dikke Roel wordt niet wakker.

„Roel, Roelie, het sneeuwt! Het sneeuwt!!“

Arie springt met een bons uit bed. En ja, nu doet Roel óók zijn ogen open.

„Het sneeuwt, fijn jò, het sneeuwt!!“

Ze slepen een stoel naar het raam, naar het ronde raam, dat hoog onder het puntige dak van het schoolhuis zit. Nu kunnen ze de wijde, witte wereld zien, en hun ogen beginnen te schitteren van pret.

Dikke Roel danst op en neer, zodat de stoel er haast van om valt.

„Gauw aankleden Arie, dan gaan we in de sneeuw spelen!”

Moeder heeft nog niet eens de boterhammen klaar, zó vlug hebben Roel en Arie zich aangekleed. Ze moet er om lachen. „Haast je maar niet,” zegt ze, „die sneeuw loopt niet weg.” „Nee, maar die smelt weg,” roept Roel. Maar vader zegt dat het dikke pak-sneeuw is, die blijft de hele dag wel liggen.

„Mogen we het dorp in?” vragen de jongens, als de boterhammen verdwenen zijn en vader uit de bijbel heeft gelezen. Ja, dat mag. „Maar niet te laat op school hoor”, zegt vader, „de school begint over drie kwartier”.

Op het kerkplein staan al veel voetstappen, daar is het witte sneeuwkleed niet zo mooi meer. Maar Roel en Arie gaan de stille zijweg in, naar de vaart.

Hun klompen knerpen in de sneeuw. Hun neuzen zien rood van de kou. Maar hun ogen schitteren van de pret.

Kijk, daar komt Kees aan, de grote zwarte hond van de bakker.

„Kees, Kees” roept Roel. Hij maakt gauw een losse sneeuwbal en smijt die naar Kees z'n kop. „Waf, waf!!” De grote goedge hond springt naar de jongens toe. En even later buitelen ze met z'n drieën door de sneeuw. Kees sjort en trekt aan hun kleren, hij blaft en hijgt. En een witte wolk van sneeuw stuift in 't rond. De jongens blazen en proesten, en slaan de sneeuw van elkaars kleren. Met z'n drieën gaan ze verder over de stille, witte weg. Ze hollen achter Kees aan en ze hebben dolle pret.

Kijk, daar liggen de woonschuiten. Die hebben óók een dak van sneeuw gekregen.

„Waf, waf”, bast Kees. En het kleine, bruine hondje op de woonschuit van oude Jaantje springt nijdig uit zijn hok.

Hij vliegt heen en weer op het dek.

„Kef, kef, kef” doet hij driftig. Maar hij kan er niet af, de loopplank ligt nog niet uit.

Nu is het niet stil meer op de weg.

„Waf, waf, waf”. „Kef, kef, kef!!”

De grote lobbies springt over de sneeuw. En het kleine keffertje vliegt heen en weer op de schuit.

„Ksst, ksst”, roepen de jongens. Ze hitsen Kees op. Ze schateren van het lachen. Ze pakken grote hopen sneeuw van de weg, handen vol, die gooien ze naar het driftige, kleine keffertje.

De sneeuw stuift over het dek. Het boze hondje hapt er naar.

Roel mikt precies op zijn kop. En Kees springt uitgelaten om de jongens heen.

Voor het raampje van de schuit verschijnt een boos gezicht, onder een zwarte wollen muts. Oude Jaantje tikt tegen het raam. Ze steekt dreigend haar vuist in de hoogte. Maar Roel en Arie doen net alsof ze niets zien.

„Pak ze, pak ze,” schreeuwen ze. Ze gooien al maar meer sneeuw naar de kleine hond. Die wil jankend in zijn hok kruipen. Maar de sneeuwballen patsen op zijn rug uit elkaar. En zijn hok, dat met de opening naar de weg staat, ligt óók al vol sneeuw.

De deur van de roef gaat open. Oude Jaantje zal haar hond te hulp komen.

Oude Jaantje kan het deurtje haast niet open krijgen, zó dik ligt de sneeuw ervoor opgehoopt. Ze duwt en duwt. „Bengels,” roept ze door de half open deur, „lelijke bengels, willen jullie een oude vrouw wel eens met rust laten, ik zal je, ik zal je. . . .” „Waf, waf” bast Kees. Roel bukt zich. Zijn ogen tintelen van pret. Hij mikt en dan. . . .

Pats. . . „Ooooo!” roept Arie bang. De sneeuwbal van Roel is precies door de half open deur in de roef terecht gekomen.

Arie en Roel pakken elkaar beet. ‘t Is ineens stil op de weg. Zelfs Kees is stil. Het kleine bruine hondje glipt de roef in.

„Bengels, lelijke bengels”, schreeuwt een boze stem uit de schuit. „Wacht maar — ik kom — ik zal je, ik zal je. . . . wacht maar!!”

Roel en Arie grijpen elkaars hand.

„Gauw, gauw,” hijgt Roel. Hij trekt Arie mee. En hand aan hand vliegen ze over de weg.

„Roelie, Roelie,” huilt Arie bang, „als ze nou. . . .”

„Ze kan ons toch niet krijgen,” hijgt Roel, „gauw, gauw. . . .”

Kees holt blaffend achter de jongens aan. Waarom willen die twee nu ineens niet meer met hem spelen? Kees begrijpt er niets van.

SCHIPPER TEUN KOMT OP SCHOOL.

Nu zitten ze samen in de bank, in de achterste bank, in de eerste klas.

Ze hijgen nog van het harde lopen. Hun hart bonst, en hun ogen staan bang.

De juffrouw heeft al eens naar hen gekeken. Maar ze zegt niets. De juffrouw gaat uit de Bijbel vertellen. Ze vertelt van Samuël, die een klein knechtje mocht zijn in het huis van God. Hij mocht de oude priester helpen, dat vond hij zó fijn. En ieder jaar kwam zijn moeder bij hem op bezoek. Dan bracht ze een nieuw pak voor hem mee, dat had ze zèlf voor haar jongen genaaid.

Het is een mooi verhaal. Maar Roel en Arie kunnen vandaag niet luisteren.

Ze moeten al maar denken aan wat er gebeurd is. Arie trekt aan Roel's mouw.

„Roel,” zegt juf streng, „opletten. Hoe heette die oude priester, Arie?”

Ja, nu weet Arie het niet. Hij heeft niet geluisterd. Hij buigt het hoofd en krijgt een kleur.

Nu mogen de kinderen de leesplankjes op tafel leggen. Maar ineens gaat de deur van de klas open.

De bovenmeester komt de klas in.

„Daar is vader,” fluistert Roel tegen Arie. Maar wie loopt daar achter de bovenmeester?

De kinderen rekken hun halzen uit om goed te kunnen zien. Maar die twee op de achterste bank. . . . het lijkt wel of ze onder de bank willen kruipen. Ze duiken helemaal in elkaar.

Achter de bovenmeester loopt Teun, de beurtschipper. Alle kinderen uit het dorp kennen Teun, met zijn grijze baardje en zijn boze bromstem. Zijn schuit ligt naast het woonschip van oude Jaantje. . . .

De bovenmeester kijkt streng.

„Juffrouw,” zegt hij, „hier is schipper Teun. Er is vanmorgen iets gebeurd, juffrouw, iets lelijks. En we weten niet wie het gedaan heeft. Mag de schipper nu even tegen de kinderen praten, juffrouw?”

De juffrouw knikt. Ze gaat op zij.

Nu komt Teun voor de klas staan, net alsof hij de meester is. Een vreemde meester, met een blauwe trui aan, en een pet op! Maar de kinderen lachen niet, want de bovenmeester kijkt zo streng.

„Ja, jongens,” bromt Teun. „’t is me wat moois! Ik kom voor mijn buurvrouw, voor Jaan, die ouwe stumper. Vanmorgen hebben twee jongens haar geplaagd. Ze hebben haar hond met sneeuw gegoid, dat kleine mormeldier. En toen ze naar buiten wou komen, hebben ze haar kamertje óók vol met sneeuw gegoid. De hele boel hebben ze van de tafel gesmeten, dat benen helden, hoor! Die ouwe tobber moest alles zelf weer opruimen, en ze kan haast niet voort op haar rimmietiek benen! Apen zijn het, apen, meester!”

De kinderen zitten als muizen zo stil. Ze kijken bang naar de boze schipper, en naar de bovenmeester, die hoe langer hoe strenger gaat kijken.

„Ja, en ’t ouwe mens kon niet zien wie die helden waren, want

ze liepen hard weg. Toen heb ik haar beloofd dat ik naar de school zou gaan, om het uit te zoeken. Die bengels moeten goed straf hebben, wat zegt U, meester?"

„Dat moeten ze," zegt de bovenmeester. Hij kijkt de klas rond. Hij kijkt alle rijen langs en alle banken. De juffrouw kijkt ook. En schipper Teun kijkt ook. Hij grommelt in z'n baard.

Op de achterste bank zitten twee jongen, die niet op durven zien. Ze hebben het hoofd diep gebogen en op hun wangen branden rode kleuren.

„Roel en Arie!" zegt de bovenmeester streng. Nu kijken de twee jongens op.

„Ja vader," zeggen ze allebei tegelijk heel zachtjes.

„Hebben jullie dat gedaan?" vraagt de bovenmeester, en er is boosheid en verdriet in zijn stem.

De jongens knikken. Ze durven vader niet aankijken.

„Het zijn mijn eigen jongens, schipper," zegt de bovenmeester.

„Dat is niet mooi, meester," bromt Teun.

De bovenmeester schudt zijn hoofd.

„Nee," zegt hij, „dat is vast niet mooi. Zeg maar tegen oude Jaantje, dat het niet weer gebeuren zal, schipper. Ze krijgen straf."

Nu gaan de bovenmeester en schipper Teun de klas weer uit. Maar bij de deur draait de bovenmeester zich om.

„Roel en Arie, om twaalf uur direct bij vader komen," zegt hij streng „en in het speelkwartier niet naar buiten."

De klas gaat weer lezen en sommen maken. In het speelkwartier is het op het schoolplein een drukte van belang. De kinderen krioelen in de sneeuw, met rode wangen en glinsterende ogen.

Maar op de achterste bank van de eerste klas zitten twee eenzame jongens.

OP WEG NAAR DE WOONSCUIT.

Nu wordt het avond.

De zon gaat wegzinken achter het puntige dak van het oude schoolhuis. Ze schijnt met haar laatste gouden stralen over het kerkplein.

Op dat kerkplein is de sneeuw niet wit meer. Daar hebben vanmiddag wel honderd kinderen gespeeld. Ze hebben heerlijk sneeuwballen gegooid, ze hebben met hun priksleedjes langs het schuine kerkpad gesuisd, ze hebben een lange glijbaan gemaakt, zo'n fijne, waar je wel met tien kinderen tegelijk op kunt glijden. Die kinderen hebben een fijne lange middag gehad om te spelen, want het is Woensdag en de school is dicht.

Roel en Arie hebben óók een lange middag gehad. Maar dat was geen fijne middag.

Roel en Arie hebben voor straf boven moeten zitten, op de zolder. Ze hebben eerst de turven op moeten stapelen, die de turfboer gisteren gebracht heeft. Netjes op rijen, in een hoek van de zolder. Dat duurde erg lang. En toen hebben ze in vader's studeerkamer gezeten, ieder met een groot vel papier en een potlood. Op dat papier moesten ze wel twaalf rijen sommen maken, optelsommen en aftreksommen. Dat duurde óók lang.

Buiten hoorden ze de kinderen spelen en stoeien. Maar zelf moesten ze binnen blijven.

Ze hebben alles aan vader verteld. Van de pret in de sneeuw, van Kees, die zo wild was, en van Jaantje's hondje, dat zo driftig werd.

„Oude mensen plagen is lelijk,” heeft vader gezegd. „Ik weet nu wel, dat jullie het niet uit lafheid deden, maar uit onnadenkendheid. Maar jullie hebben Jaantje veel last bezorgd en veel werk. Daar moet je straf voor hebben, jullie mogen vanmiddag niet naar buiten. En vanavond moeten jullie samen naar Jaantje om te zeggen, dat je er spijt van hebt.”

Nu wordt het avond.

Roel en Arie gaan samen op stap. Ze hebben hun dikke jassen aan en hun ijsmutsen op, want het is koud.

Ze geven elkaar een hand, en Roel heeft moeder's boodschappentas aan zijn arm. Daar zit wat in voor oude Jaantje.

Moeder heeft vanavond pannekoeken gebakken. En ze heeft vier dikke pannekoeken op een schaalteje gedaan, vier pannekoeken met bruine suiker. „Hier jongens, neem dat mee voor Jaantje. Die oude stakker mag wel wat hebben voor de schrik.” Roel en Arie lopen langzaam. Ze zijn een beetje bang. Zou oude Jaantje nog boos zijn?

Misschien stuurt ze haar hond wel op hen af, dat nijldige beest. Misschien denkt zij wel: „Als jullie mij plagen, dan ga ik jullie plagen. Net goed!”

Daar ligt de woonschuit al. Door de kleine raampjes schijnt licht.

Arie trekt aan Roel's arm.

„Ik ben bang, Roelie,” zegt hij met een bevende stem, „als ze . . . als ze . . .”

Roel is de dapperste.

„De hond is er niet eens, jô,” zegt hij, „die is zeker binnen.”

„O, maar dan durf ik er niet in. . . .,” zegt Arie bang.

Ze bukken zich en kijken door het kleine raam. Daar zit oude Jaantje in haar leunstoel. Ze zit te breien en de hond ligt naast haar. Hij tikt met zijn poot tegen de kluwen, en oude Jaantje duwt hem zachtjes tegen zijn kop.

„Kom maar,” zegt Roel dapper.

BIJ JAANTJE.

Ze gaan de loopplank over en tikken tegen het deurtje.

De hond begint direct te blaffen. Maar Jaantje zegt: „Koest beest!”

„Wie is daar?” roept ze vanachter de dichte deur.

Arie durft niets te zeggen. Maar Roel roept: „Wij zijn het. . . . wij komen wat brengen. . . . wij komen. . . .”

Nu doet Jaantje de deur open.

„Kom er maar in, jongens zegt ze vriendelijk, „hebben jullie een boodschap? Nee, let maar niet op Joppie, hij doet niets.”

Ze neemt het hondje op haar schoot. Hij gromt en bromt, maar oude Jaantje houdt hem stevig vast.

Nu zijn Roel en Arie toch wel verlegen.

Roel haalt het schaalteje tevoorschijn.

„Hier” hakkelt hij, „dat is voor U” . . . . Hij zet gauw het schaalteje op tafel. „Dat is voor U . . . . omdat we met sneeuw gegooid hebben. . . . en we hebben er zo'n spijt van.”

„Ja,” zegt Arie bang, „we hebben er zo'n spijt van, we deden het niet met opzet.”

Jaantje kijkt verbaasd.

„Zo,” zegt ze, „waren jullie dat? Foei toch, jongens, je hebt me zo laten schrikken.”

Roel en Arie krijgen een kleur. Het hondje gromt en bromt op Jaantje's schoot. Hij kijkt alsof hij zeggen wil: „Toe maar, vrouw, zeg het maar, zal ik ze pakken?”

Maar dat zegt Jaantje niet. De jongens mogen gaan zitten. Maar Jaantje ziet wel dat Arie bang is voor haar hond. Ze brengt Joppie in zijn hok, op het dek. Dat vindt hij helemaal niet leuk. Hij jankt zachtjes.

Jaantje kijkt de jongens eens aan. Ze schudt haar oude hoofd met de zwarte muts.

„Niet meer doen, hoor jongens,” zegt ze, „niet meer doen. Ik was er een beetje verdrietig om. Het was zo'n rommel hier, ik moest alles opdweilen. Het theeblad lag helemaal vol en de suikerpot was omgevallen en mijn breiwerk was nat.”

De jongens schamen zich zo. Ze durven het oude vrouwtje niet aankijken.

„Ja,” zegt Jaantje, „en weet je wat het ergste was? Die natte sneeuw kwam op mijn bijbeltje terecht, dat lag op tafel. Ik zat te lezen, ik had net gegeten. Och, en 't is al zo'n oud bijbeltje, en nu is het nòg lelijker geworden.”

Jaantje keert zich om. Van de plank, die onder het kleine

raampje zit, haalt ze een bijbeltje. „Kijk,” zegt ze, „ik heb het gedroogd, bij mijn kacheltje.”

De jongens durven eerst haast niet kijken. Maar aan Jaantje's vriendelijke gezicht zien ze wel dat ze niet boos meer is.

„Willen jullie een kopje thee?”, vraagt het oude vrouwtje, „met een bruine brok?”

Ja, dat willen de jongens wel.

Terwijl Jaantje thee inschenkt kijken de jongens naar het bijbeltje. Het hangt helemaal uit de band. De bladeren zijn geel en gekreukeld en vol vlekken.

„Ja, ja,” zegt Jaantje, „dat is al heel oud. Weet je hoe oud het wel is? Wel zestig jaar! Ik heb het gekregen toen ik van de Zondagsschool afgang.”

„Onze opa is óók zestig jaar,” zegt Roel. Nu Jaantje zo vriendelijk is durft hij wel te praten. Arie bladert in Jaantje's oude bijbeltje.

„O,” roept hij, „wat een kleine lettertjes.”

„Och ja,” zucht Jaantje. Ze schudt haar hoofd en kijkt wat verdrietig. „Die letters zijn ook eigenlijk te klein. Ik kan ze haast niet meer zien met mijn oude ogen. Maar toch is mijn bijbeltje mijn grootste schat.”

Ze streelt het bijbeltje met haar gerimpelde hand.

„'t Sneeuwt weer!”, zegt Arie, en hij wijst naar het kleine raam, waar de sneeuwvlokken langs glijden.

Jaantje schudt haar hoofd. „Och ja, jongens,” zegt ze, „voor jullie is de sneeuw wel prettig. Maar voor oude mensen is het akelig. Mijn oude benen doen altijd zo'n pijn. Ik kan haast niet meer in het dorp komen. Voor de boodschappen is het niet erg. Buurman Teun brengt alles voor mij mee. Maar weet je wat het ergste is? Dat ik niet meer naar de kerk kan gaan.”

„Had u maar een auto!” roept Roel.

Daar moet oude Jaantje om lachen. „Ja,” zegt ze, „dat zou wel mooi wezen. De kerk is ook zo vèr. Als ik 's Zondags de mensen langs zie gaan word ik wel eens verdrietig. Dan ga ik maar gauw in mijn bijbeltje lezen. En dan is het net of de Here zegt:

„Ik zal je wel troosten, hoor Jaantje.”

De jongens worden er stil van.

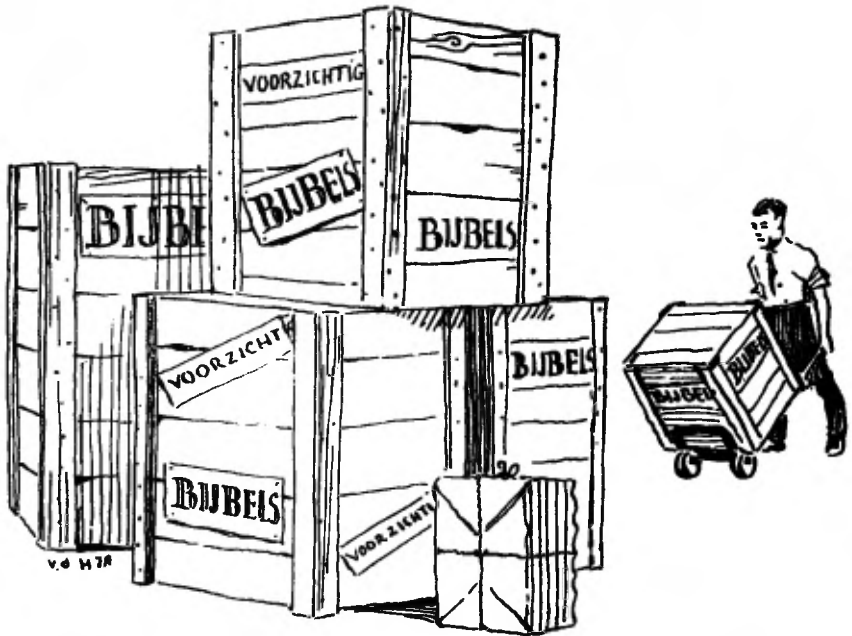
„Kom,” zegt Jaantje, „nu moeten jullie maar naar huis, jongetjes, anders wordt je moeder ongerust.”

EEN BIJBELTJE MET GROTE LETTERS

Als Roel en Arie thuishkomen moeten ze alles aan vader en moeder vertellen. „Och,” zegt moeder, „zo'n stakker! Jullie moeten haar maar eens een lekker hapje gaan brengen, hoor jongens.”

Vader heeft stil zitten luisteren.

„Kom eens hier, jongens,” zegt hij, „dan zal ik je wat vertellen. In Amsterdam staat een huis, een heel groot huis. Het Bijbel-

huis heet dat. In dat huis maken ze bijbels, een heleboel bijbels."

„Wel honderd, vader?" vraagt Arie.

„O, nog véél meer," zegt vader, „wel duizend en nóg eens duizend. Grote en kleine bijbels, dikke en dunne. Daar maken ze ook bijbels in vreemde talen, voor mensen, die geen Hollands kunnen spreken. Die bijbels pakken ze in kisten en dan sturen ze die kisten de hele wereld door. Dan kunnen alle mensen de verhalen over de Here Jezus lezen. Is dat niet fijn?"

De jongens knikken. Ze zuchten er van. „Is onze bijbel er ook gemaakt?" vraagt Arie. „Ik denk het wel," zegt vader. „Enindat Bijbelhuis maken ze ook bijbels met heel grote letters. Die zijn voor oude mensen, die niet goed meer zien kunnen."

„Voor Jaantje!," roepen Roel en Arie allebei tegelijk.

„Juist, voor Jaantje! Ik zal vanavond nog een briefje aan de mijnheer van het Bijbelhuis schrijven, hè jongens. En als de bijbel voor Jaantje dan komt, mogen jullie hem samen brengen."

Nu is het avond.

Roel en Arie liggen samen in hun warme bed, onder het hoge puntige dak van het oude schoolhuis.

Ze fluisteren samen over Jaantje, en over Joppie, en over wat er vandaag gebeurd is.

„Wat zal ze blij zijn met het bijbeltje," fluistert Roel.

„Ja," zegt Arie, „nog véél blijer dan met de pannekoeken. . . ."

„Slapen jongens!," roept moeder onder aan de trap.

En dan wordt het stil.

KONINKLIJKE DRUKKERIJ
G. C. CALLENBACH - NIJKERK